

Hepatitída typu A

Čo je žltáčka typu A ?

Hepatitída - tzv. žltáčka alebo choroba špinavých rúk je infekčné ochorenie vyvolané vírusom zápalu pečene typu A.

Vyskytuje sa na celom svete najmä v oblastiach nižšieho hygienického štandardu.

Po nákaze sa vírus dostáva z čriev do pečene.

Množí sa v pečevných bunkách, odkiaľ je spolu so žľučou vylučovaný do stolice.

Od nákazy do objavenia sa prvých príznakov choroby uplynie 15 až 50 dní. Infikovaná osoba však vylučuje vírus stolicou už pred objavením sa prvých príznakov, a tak šíri nákazu do svojho okolia.

Vírus hepatitídy typu A porušuje funkciu pečene na dlhší čas a vyraduje tak človeka z normálneho spôsobu života aj na viac mesiacov.

Zatiaľ neexistuje protivírusová liečba tejto choroby.

Podávajú sa iba podporné lieky na zlepšenie funkcií pečene a celkové zotavenie organizmu.

Je nutná hospitalizácia na infekčnom oddelení 2 až 4 týždne, príp. aj viac.

Preto je lepšie ochoreniu predchádzať skôr ako sa rozšíri.

Aké sú príznaky?

príznaky podobné chrípke – únavnosť, zvýšená teplota, bolesti svalov, bolesti hlavy, nechutenstvo, nevoľnosť

môže sa objaviť aj zvracanie, bolesti v nadbrušku, prípadne hnačka žltáčka rôznej intenzity (ikterus),

zväčšenie pečene, tmavý moč a svetlá stolica

Okrem tohto typického priebehu infekcie sa často vyskytuje aj bezpríznaková forma ochorenia alebo sú prítomné len chrípkové príznaky bez typického ožltnutia.

V oboch prípadoch sú však nakazení zdrojom nákazy, tzv. skrytí vylučovatelia vírusu, pričom infikovaní sami nemusia o svojej nákaze vedieť.

Naopak asi u 0,5 % prípadov prebehne infekcia veľmi ťažko, niekedy až so zlyhaním pečene.

Ako sa môžem nakaziť?

Nákaza sa šíri tzv. **fekálne-orálnou cestou** (znečistená ruka – ústa) = infikovaná osoba vylučuje vírus stolicou a močom a v prípade, že si po osobnej potrebe **neumyje ruky, ktoré sú znečistené a obsahujú vírus môže byť veľmi ľahko zavlečený do úst inej vnímavej osoby.**

Veľmi ľahko k takému prenosu z osoby na osobu dochádza najmä **v tesnom kontakte v detských a rodinných kolektívach.**

Prvé sa väčšinou nakazia deti. Vďaka vysokej infekčnosti sa žltáčka veľmi rýchlo šíri v školských a predškolských kolektívach.

Inou príčinou šírenia nákazy môžu byť **odpadové vody** obsahujúce vírus. Choroboplodné zárodky vylučované stolicou nakazeného človeka sú prítomné v odpadových vodách.

Pri vypúšťaní žump do povrchových vôd a pri presakovaní sa vírus dostáva do studní, prípadne do iných zdrojov pitnej a úžitkovej vody.

Človek sa potom nakazí **či už pitím znečistenej nedostatočne tepelne upravenej vody ako aj umývaním, či zalievaním zeleniny a drobného ovocia.**

Vírus hepatitídy typu A je schopný prežiť zmrazenie ako aj var vody, pokiaľ je kratší ako 5 minút. Patrí medzi pomerne odolné vírusy.

Ako sa môžem chrániť?

- **Zvýšením osobnej a celkovej hygieny** - dôkladným umývaním rúk po každom použití WC, ako aj pred každým jedlom. Dôraz kladieme najmä na deti, keďže ešte nemusia mať dostatočne vypestované hygienické návyky.
- Používaním **nezávadnej pitnej vody** a zabránením jej znečisteniu – nevypúšťať žumpy do povrchových vôd.
- Na **aktívnu ochranu dnes existuje očkovacia látka.** Vakcína obsahuje inaktivovaný (mŕtvy) a vysoko čistený vírus, ktorý nie je schopný vyvolať chorobu, iba navodí aktívnu tvorbu protilátok v krvi, a tým chráni pred ochorením, **ochrana nastupuje až za 2 týždne po očkovaní.** Základné očkovanie tvorí jedna dávka očkovacej látky, ktorá existuje vo forme pre deti a dospelých a chráni približne jeden rok. Po podaní druhej dávky v odstupe 6 až 12 mesiacov očkovanie chráni na 10 rokov.

Máme prázdninové obdobie. Čas výletov, návštev a rôznych spoločných aktivít, kedy cestujeme za zážitkami po celom Slovenku a zahraničí.

Budme zodpovední a opatrní, aby sme si toto dovolenkové obdobie užili bez následkov na našom zdraví